

KORTE MEDEDELING

Lathyrus platyphyllos (Retz.) W.D.J.Koch (Fabaceae) nu ook in Nederland

R. Haveman¹

Key words

Lathyrus platyphyllos
Netherlands

Abstract – *Lathyrus platyphyllos* (Retz.) W.D.J.Koch is a lookalike of *L. sylvestris* L. that has not been reported from the Netherlands until now. The first record of this species is the population of '*L. sylvestris*' from the Jufferswaard near Renkum (Province of Gelderland), which has recently been identified as being a population of *L. platyphyllos* instead. Because of its close similarity with *L. sylvestris*, it is likely that *L. platyphyllos* has been confused with that species in the past and is actually more common in the Netherlands.

Samenvatting – *Lathyrus platyphyllos* (Retz.) W.D.J.Koch is een dubbelganger van *L. sylvestris* L. (Boslathyrus) die tot nu toe niet uit Nederland werd gemeld. De eerste vondst van deze soort betreft de populatie van '*L. sylvestris*' uit de Jufferswaard bij Renkum (Gelderland), die een populatie van *L. platyphyllos* blijkt te zijn. Vanwege de grote gelijkenis met *L. sylvestris*, bestaat de mogelijkheid dat *L. platyphyllos* in het verleden met deze soort is verward en in werkelijkheid algemener voorkomt in Nederland.

Publicatiedatum – 25 augustus 2026

INLEIDING

Lathyrus sylvestris L. (Boslathyrus) is vanouds een zeldzame plant in Nederland. Van der Ham (1985) beschouwt de soort als vermoedelijk inheems in Zuid-Limburg en het Rijk van Nijmegen (Gelderland), maar vermeldt dat van de groeiplaatsen buiten deze regio's niet met zekerheid is vast te stellen of een groeiplaats oorspronkelijk inheems is of niet. Volgens deze auteur is de soort ook aangeplant als veevoer en voor het beteugelen van zandverstuivingen. *Lathyrus sylvestris* heeft een voorkeur voor basenrijke, vaak kalkrijke bodem en wordt beschouwd als kensort van de Trifolio-Geranietea sanguinei, die de zomen op (matig) droge, warme standplaatsen betreffen (Weeda et al. 1996).

Recent publiceerd Verloove et al. (2026a) in het Belgische floristische tijdschrift Dumortiera een artikel over een dubbelganger van *Lathyrus sylvestris*, *L. platyphyllos* (Retz.) W.D.J.Koch,

die vooral in bladkenmerken zou verschillen van *L. sylvestris*. Dit Midden-Europe taxon is sinds lang in België ingeburgerd, maar vanwege de onduidelijkheid over de taxonomische status werd de soort niet in Flora's vermeld en daarmee ook niet herkend. Volgens de auteurs van het artikel in Dumortiera blijkt uit genetisch onderzoek echter dat het om een zelfstandige soort gaat (Verloove et al. 2026b), die bovendien vrij gemakkelijk te herkennen is aan de hand van bladkenmerken. Ze illustreren dit met foto's van herbariummateriaal en planten in het veld. Het belangrijkste kenmerk om *L. platyphyllos* te onderscheiden van *L. sylvestris* zijn de relatief brede, aan de top afgeronde bladeren **aan het midden van de stengel**, die bovendien vaak bezet zijn met een topspitsje. Voor een uitgebreide beschrijving verwijs ik graag naar het genoemde artikel in Dumortiera.

¹ De Ronde & Haveman – Onderzoeks- en adviesbureau voor geobotanie en landschap, Kerkstraat 19, 6671 AP Zetten;
e-mail: rense.haveman@derondehaveman.nl

Correspondentie: rense.haveman@derondehaveman.nl

Fig. 1. *Lathyrus platyphyllos* (Retz.) W.D.J.Koch in de Jufferswaard bij Renkum (Gelderland). In bloemkleur en -afmetingen lijkt de soort als twee druppels water op *L. sylvestris* L. (Boslathyrus). Foto: Rense Haveman.

Fig. 2. *Lathyrus platyphyllos* (Retz.) W.D.J.Koch is goed te onderscheiden van *L. sylvestris* L. (Boslathyrus) door de bredere bladeren die aan de top meestal afgerond zijn en vaak een topspitsje dragen. Bovendien zijn de stengels sterker gevleugeld dan bij *L. sylvestris*. Foto: Rense Haveman.

Fig. 3. *Lathyrus platyphyllos* (Retz.) W.D.J.Koch groeit in de Jufferswaard in Renkum (Gelderland) in een rivierbegeleidende ruigte. Foto: Rense Haveman.

OP ZOEK NAAR LATHYRUS PLATYPHYLLOS

Het artikel van Verloove et al. (2026a) stimuleerde me om een aantal vindplaatsen van vermeende *Lathyrus sylvestris* in de buurt na te lopen om te onderzoeken of hier wellicht ook *L. platyphyllos* onder schuilgaat. Eén van deze vindplaatsen, langs de Veerweg in Wageningen (Gelderland), bleek *L. latifolius* L. (Brede lathyrus) te betreffen, en twee vindplaatsen in en bij Wageningen kon ik niet terugvinden.

In de Jufferswaard bij Renkum (Gelderland) vond ik echter een mooie populatie van *Lathyrus sylvestris*-achtige planten, die volledig voldeden aan de beschrijving van *L. platyphyllos* die Verloove et al. (2026a) geven. De bloemen hebben dezelfde vuilroze kleur als die van *L. sylvestris* (Fig. 1), maar de middelste stengelbladeren zijn 3,5–4,5× zo breed als lang en de meeste hebben een topspitsje (Fig. 2). De soort staat in een soortenrijke rivierbegeleidende ruigte met onder meer *Rubus caesius* L., *Solidago gigantea* Aiton, *Heracleum sphondylium* L., *Convolvulus sepium* L., *Cuscuta europaea* L. en diverse houtgewassen (Fig. 3). Van de planten van *L. platyphyllos* is materiaal verzameld voor het herbarium van Naturalis Biodiversity Centre in Leiden (L).

Het kostte me twee uur, inclusief de reis, om te bevestigen dat *Lathyrus platyphyllos* ook in Nederland voorkomt, wat doet vermoeden dat de soort algemener zal blijken te zijn. 'Lathyrus

sylvestris' breidt zich recent uit en wordt op tal van plaatsen aangetroffen waar hij vroeger niet voorkwam. Wellicht dat de uitbreiding voor een belangrijk deel op conto van *L. platyphyllos* te schrijven valt, maar dit is pas duidelijk als een duidelijk beeld van de verspreiding van de soort voorhanden is. Daarom hier de oproep om de vindplaatsen van *L. sylvestris* nog eens na te lopen en te controleren of het daadwerkelijk deze soort, of wellicht *L. platyphyllos* betreft!

HERKENNING

Om de herkenning van *Lathyrus platyphyllos* te vergemakkelijken neem ik het deel van de sleutel van Verloove et al. (2026a) over waarin *L. sylvestris* en *L. platyphyllos* tegenover elkaar gezet worden, waarbij de kanttekening moet worden geplaatst dat de breedte van de stengelvleugels wellicht sterk varieert als gevolg van de standplaatsfactoren (pers. meded. Filip Verloove, Meise):

- 1a. Blaadjes smal, 8–9× langer dan breed; top scherp en lang toegespitst; stengelvleugels smal (± 1 mm) *Lathyrus sylvestris* L.
- b. Blaadjes breed, 3,5–4(–5)× langer dan breed; top afgerond of licht ingedeukt; stengelvleugels tot 3 mm breed *Lathyrus platyphyllos* (Retz.) W.D.J.Koch

LITERATUUR

- van der Ham RWJM. 1985. *Lathyrus sylvestris* L. *Boslathyrus*. In: Mennema J, Quené-Boterenbrood AJ, & Plate CL (eds), *Atlas van de Nederlandse flora 2. Zeldzame en vrij zeldzame planten*: 190. Bohn, Scheltema & Holkema, Utrecht.
- Verloove F, de Backer S, Bawin Y, Groom Q, Leliaert F, Meeus S, Janssens SB. 2026a. *Lathyrus platyphyllos* (Fabaceae) in België: eindelijk duidelijkheid omtrent de identiteit van een sinds lang ingeburgerde nieuwkomer. *Dumortiera* 128: 29–34.
- Verloove F, de Backer S, Bawin Y, Groom Q, Leliaert F, Meeus S, Janssens SB. 2026b. Morphological and genomic data from Belgian naturalised populations reinstate the enigmatic *Lathyrus platyphyllos* (Fabaceae) as a distinct European species. *PhytoKeys* 273: 255–279.
- Weeda EJ, Schaminée JHJ & Stortelder AHF. 1996. *Trifolio-Geranietea sanguinei*. In: *De vegetatie van Nederland, deel 3. Plantengemeenschappen van graslanden, zomen en droge heiden*: 227–246. Opulus Press, Uppsala/Leiden.